

Anmodning om præjudiciel afgørelse – sag C-81/24 [Jenec]ⁱ**Præjudiciel forelæggelse****Dato for indlevering:**

31. januar 2024

Forelæggende ret:

Okrajno sodišče v Mariboru (Slovenien)

Afgørelse af:

25. januar 2024

Sagsøger:

LH

Sagsøgt:

NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR d.d.

[Udelades]

Anmodning om præjudiciel afgørelse til Den Europæiske Unions Domstol**Sagsforløb**

- 1 Sagsøgeren har anlagt sag ved Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana) med påstand om, at den sagsøgte tilpligtes at give sagsøgeren adgang til en betalingskonto med basale funktioner, at yde basale bankydelser samt at betale en erstatning på 10 000 EUR for den skade, som sagsøgeren har lidt ved, at den sagsøgte ikke har opfyldt sin pligt til at indgå en aftale.
- 2 Som følge af en indsigelse, som den sagsøgte har fremsat i svarskriftet, har Okrajno sodišče v Ljubljani (retten i første instans i Ljubljana) ved kendelse af 20. april 2021 erklæret sig stedligt inkompetent, idet den har fastslået, at sagen skulle afgøres af Okrajno sodišče v Mariboru (retten i første instans i Maribor) (herefter »den forelæggende ret«). I sit indledende indlæg af 4. april 2022 har sagsøgeren ændret punkt 1 i sin påstand og omformuleret det således: »Den sagsøgte

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

tilpligtes, inden ti dage efter forkyndelsen af dommen, at åbne en betalingskonto med basale funktioner for sagsøgeren, nærmere bestemt i det omfang, som er fastsat i artikel 181, stk. 2, i *Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih* (lov om betalingstjenester, om tjenesteydelser i forbindelse med udstedelse af elektroniske penge og om betalingssystemer) (*Uradni list RS, nr. 7/18, nr. 9/18, som berigtiget, og nr. 102/20*)«. I det nævnte indlæg har sagsøgeren anmodet den forelæggende ret om at udsætte hovedsagen og forelægge Den Europæiske Unions Domstol (herefter »Domstolen«) et præjudicielt spørgsmål.

Faktiske omstændigheder

- 3 Det fremgår af argumenterne fremsat af hovedsagens parter, at den faktiske situation, med henvisning til punkt 1 i sagsøgerens påstand¹, er ubestridt mellem parterne, og at tvisten alene vedrører synspunkterne om, hvorvidt den af den sagsøgte udviste adfærd er lovlige eller ej. Den slovenske civile retsplejeordning er nemlig baseret på princippet om, at ikke-anfægtede omstændigheder lægges til grund, ifølge hvilket det ikke er nødvendigt at bevise anerkendte, ikke-anfægtede eller ubegrundet anfægtede omstændigheder, og disse skal anses for at være sande^{2,3}. På denne baggrund har den forelæggende ret fastlagt den faktiske situation, som er relevant ud fra en retlig synsvinkel, og kan derfor allerede på dette trin i proceduren forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål (til trods for, at retten i den foreliggende sag endnu ikke har afholdt hovedforhandlingen og indledt bevisoptagelsen)⁴.

¹ – Medhold i dette punkt i påstanden er en forudsætning for, at der kan gives medhold i punkt 2 i påstanden.

² – Det er ikke nødvendigt at bevise de omstændigheder, som en part har anerkendt for retten i løbet af proceduren (artikel 214, stk. 1, i *Zakon o pravnem postopku* (civilprocesloven; herefter »civilprocesloven«), *Uradni list RS, nr. 3/07* – officielt afklaret tekst, nr. 45/08 – zakon o arbitraži (voldgiftsloven), nr. 45/08, nr. 111/08 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 57/09 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 12/10 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 50/10 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 107/10 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 75/12 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 40/13 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 92/13 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 10/14 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 48/15 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 6/17 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 10/17, nr. 16/19 – zakon o nepravnem postopku (lov om ikke-kontradiktorisk procedure), nr. 70/19 – forfatningsdomstolens afgørelse, nr. 1/22 – forfatningsdomstolens afgørelse, og nr. 3/22 – zakon o debirokratizaciji (lov om afbureaukratisering).

³ – De omstændigheder, som en part ikke anfægter, eller som en part anfægter uden at fremsætte anbringender til støtte herfor, anses for at være anerkendte (civilproceslovens artikel 214, stk. 2).

⁴ – En national ret kan frit og på ethvert trin i en procedure beslutte at forelægge et præjudicielt spørgsmål. I lyset af de generelle indikationer (som med sikkerhed ikke er bindende), som sigter mod en mere rationel udøvelse af en skønsmæssig retfærdighed, skal den nationale ret forelægge et relevant spørgsmål på det trin i proceduren, hvor den faktiske situation for hovedpartens vedkommende er fastlagt (jf. J. Boulouis, M. Darmon, J-G. Huglo, *Contentieux communautaire*, s. 24). I enkelte tilfælde bør den præjudicielle procedure dog indledes tidligere med henblik på

- 4 I lyset af det ovenstående har den forelæggende ret konstateret, at den retligt relevante faktiske situation er den, som beskrives nedenfor. Den 22. oktober 2017 forsøgte sagsøgeren på vegne af sin ægtefælle, der havde en transaktionskonto hos den sagsøgte, at foretage en pengeoverførsel for at betale et beløb på 93 EUR på Petrols tankstation i Ljubljana. Da ekspedienten indtastede sagsøgerens personoplysninger i systemet, blokerede den sagsøgte betalingen. I den meddelelse, som den sagsøgte sendte til sagsøgerens ægtefælle i dennes egenskab af ordregiver, forklarede den sagsøgte, at den, som følge af politiske begivenheder, de større farer knyttet til den almindelige sikkerhed og den øgede mulighed for misbrug af bankprodukter for at finansiere terrorisme eller andre lovovertrædelser, havde truffet flere strengere foranstaltninger til opfyldelse af forpligtelser i henhold til lovgivningen om forebyggelse af finansiering af terrorisme og hvidvask af penge. Under disse foranstaltninger henhører også iagttagelsen af begrænsende foranstaltninger truffet af OFAC (Office of Foreign Assets Control), hvilken omstændighed fremgår af interne dokumenter udarbejdet af den sagsøgte. Det drejer sig først og fremmest om den sagsøgtes Reglement om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (reglementet til bekæmpelse af hvidvask af penge). I overensstemmelse med dette reglement gennemfører den sagsøgte, inden den etablerer en forretningsforbindelse, kundekendskabsprocedurer med henblik på at fastlægge, om en potentiel kunde er opført på lister over begrænsende foranstaltninger (ført af Unionen, OFAC, FN eller internt af banken), under hensyntagen til, at det er forbudt at etablere forbindelser med en person, som er opført på disse lister. Krav, som i det væsentlige ligner hensyntagen til, om potentielle kunder er opført på OFAC's liste, fastsættes også i andre interne dokumenter udarbejdet af den sagsøgte, nærmere bestemt i Instruktioner vedrørende etableringen af forretningsforbindelser med fysiske personer, Retningslinjer vedrørende godkendelse af kunder, Metoder til anvendelse af begrænsende foranstaltninger og Adfærdskodeks. Efter anlæggelsen af den foreliggende civile sag og modtagelsen af svarskriftet mødte sagsøgeren den 23. marts 2022 personligt op på den sagsøgtes forretningssæde, fordi sagsøgeren ville åbne en betalingskonto med basale funktioner. En ansat i banken modtog sagsøgeren og undersøgte dennes gyldige identitetsdokument. Den ansatte i banken forklarede, at »systemet, efter indtastning af sagsøgerens navn, ikke tillader åbning af en transaktionskonto«, og at det derfor ikke var muligt at åbne en sådan konto hos den sagsøgte. Ti dage efter indgivelse af en ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner hos den sagsøgte havde sagsøgeren endnu ikke modtaget noget skriftligt svar fra den sagsøgte til trods for, at sagsøgeren specifikt havde anmodet herom. Den 23. februar 2015 havde Republikken Sloveniens særlige anklagemyndighed afsluttet og henlagt en sag anlagt mod sagsøgeren angående de samme lovovertrædelser, med hensyn til hvilke der var blevet udstedt en international efterlysning. Sagsøgeren er aldrig nogen steder i verden blevet dømt for den lovovertrædelse,

at fastlægge, hvilke elementer i den faktiske situation der kan være vigtige og relevante for løsningen af den konkrete sag (jf. T. Hartley, *The Foundations of European Community Law*, s. 294).

for hvilken sagsøgeren er blevet opført på OFAC's liste, og hverken FN, Unionen eller Republikken Slovenien har nogen sinde truffet begrænsende foranstaltninger af nogen art over for denne person.

De modsatte retlige synspunkter, der anføres af hovedsagens parter

- 5 Tvisten mellem parterne vedrører spørgsmålet, om bestemmelserne i artikel 16, stk. 4, i direktiv 2014/92/EU kan fortolkes således, at de giver medlemsstaterne beføjelse til at tillade, at banker i kraft af den nationale lovgivning kan afslå en forbrugers ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner med den begrundelse, at personen er opført på OFAC's liste, selv hvis personen aldrig nogen steder er blevet dømt for den lovovertrædelse, for hvilken personen er blevet opført på den nævnte liste, og hverken FN, Unionen eller EU-medlemsstater nogensinde har truffet begrænsende foranstaltninger af nogen art over for denne person. Derfor fokuserer tvisten først og fremmest på, om et sådant tilfælde kan udgøre en overtrædelse af bestemmelserne om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsat i direktiv (EU) 2015/849. Efter sagsøgerens opfattelse ville en sådan fortolkning være i strid med artikel 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Den nationale lovgivning

- 6 Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (herefter »loven om betalingskonti«⁵)⁶ regulerer bl.a. rettigheder og forpligtelser for brugere og betalingstjenesteudbydere i forbindelse med ydelse af betalingstjenester samt fastsætter regler og betingelser for adgang til betalingskonti med basale funktioner (artikel 1, nr. 3 og 9).

Artikel 180, stk. 1, i loven om betalingskonti fastsætter forbuddet mod at foretage ubegrundede sondringer mellem forbrugere hvad angår åbning og adgang til betalingskonti med basale funktioner:

(1) *»Forbrugeren med lovligt ophold i EU, som ansøger om en betalingskonto med basale funktioner i EU, eller anmoder om at have adgang til en sådan konto, må ikke forskelsbehandles af banken, navnlig på grund af nationalitet, bopæl, køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt samfund tilhørsforhold til et nationalt mindretal i et andet land, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering. Betingelserne for at åbne og have*

⁵ – Uradni list RS, nr. 7/18, nr. 9/18, som berigtiget, og nr. 102/20.

⁶ – Det drejer sig om den nationale retsakt, som gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23.6.2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT 2014, L 257 af 28.8.2014, s. 214) (herefter »direktiv 2014/92/EU«) i den slovenske retsorden.

adgang til en betalingskonto med basale funktioner må på ingen måde medføre ubegrundet forskelsbehandling.«

Artikel 181 i loven om betalingskonti fastsætter betingelserne for forbrugerens ret til at have en betalingskonto med basale funktioner (som på samme tid svarer til en pligt for banken til at indgå en aftale) og de respektive undtagelser:

(1) *»Alle banker, der forvalter forbrugerens betalingskonti, har pligt til at tilbyde forbrugerne en betalingskonto med basale funktioner.«*

(3) *»**Forbrugeren med lovligt ophold i EU** – herunder en forbruger uden fast adresse, asylansøger og forbruger, som ikke har fået opholdstilladelse, men som ikke kan udvises af retlige eller faktiske grunde – **har ret til at åbne og gøre brug af en betalingskonto med basale funktioner hos en bank.** Denne ret gælder uafhængigt af forbrugerens sædvanlige bopæl.«*

(4) *»Banken udformer proceduren for åbning af en betalingskonto med basale funktioner således, at udøvelsen af denne ret ikke gøres for vanskelig eller bebyrdende for forbrugeren. Banken åbner betalingskontoen med basale funktioner uden unødigt forsinkelse og senest inden for ti arbejdsdage efter modtagelsen fra forbrugeren af en fuldstændig ansøgning om en sådan betalingskonto.«*

(5) *»Fristen i det foregående stykke gælder også med hensyn til afslag på forbrugerens ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner.«*

(6) *»**Banken afslår forbrugerens ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner i alle tilfælde, hvor åbning af en sådan konto ville føre til overtrædelse af bestemmelserne i den lov, som regulerer aktiviteterne til forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.** I dette tilfælde træffer banken foranstaltninger i henhold til den lov, som regulerer området for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.«*

(8) *»I de i denne artikels stk. 6 og 7 omhandlede tilfælde underretter banken, efter at have truffet sin beslutning om afslag på ansøgningen om en betalingskonto med basale funktioner, forbrugeren snarest muligt, skriftligt og vederlagsfrit om de konkrete grunde til afslaget på ansøgningen, medmindre dette ville være i strid med andre bestemmelser.«*

(9) *»I tilfælde af afslag på ansøgningen om en betalingskonto med basale funktioner vejleder banken forbrugeren om proceduren for at klage over afslaget og om forbrugerens ret til at oplyse den slovenske nationalbank om afslaget og om retten til at gøre brug af mekanismen for udenretslig bilæggelse af tvister i overensstemmelse med denne lovs artikel 286. I sin meddelelse giver banken også de relevante kontaktoplysninger.«*

7 Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (lov om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme) (herefter »loven

om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme«⁷⁾ ⁸⁾ definerer foranstaltninger, kompetente organer og procedurer for at afsløre og forebygge hvidvask af penge og finansiering af terrorisme samt regulerer det tilsyn, som skal føres med gennemførelsen af denne lovs bestemmelser (artikel 1, stk. 1).

Artikel 2, nr. 1, i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme definerer begrebet »hvidvask af penge« som omhandlet i denne lov som følger:

»Ved hvidvask af penge forstås alle handlinger, som vedrører pengesummer eller formuegoder, der stammer fra en lovovertrædelse, hvilket omfatter:

- valutaveksling eller enhver form for overførsel af pengesummer eller andre formuegoder, der stammer fra en lovovertrædelse*
- handlinger med det formål at tilsløre eller fortie den sande karakter, oprindelsen, lokaliseringen, bevægelserne eller dispositionen af såvel som ejendomsretten eller eventuelle dertil knyttede rettigheder til pengesummer eller andre formuegoder, der stammer fra en lovovertrædelse.«*

Artikel 4, stk. 1, nr. 1, i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme bestemmer, at banker har pligt til at træffe foranstaltninger for at afsløre og forebygge hvidvask af penge:

»Banker og deres filialer i medlemsstaterne, filialer af tredjeland banker samt banker i medlemsstater, der opretter en filial i Republikken Slovenien, træffer de i denne lov fastsatte foranstaltninger for at afsløre og forebygge hvidvask af penge og finansiering af terrorisme inden eller på tidspunktet for modtagelse, levering, konvertering, opbevaring, disposition eller enhver anden handling, som vedrører pengesummer eller andre formuegoder, samt på tidspunktet for indgåelse af forretningsforbindelser.«

Artikel 17 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsætter opgaverne med det formål at afsløre og forebygge hvidvask af penge:

⁷ – Uradni list RS, nr. 48/22.

⁸ – Det drejer sig om den nationale retsakt, som gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20.5.2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF (EUT 2015, L 141 af 5.6.2015, s. 73), som senest ændret ved Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/758 af 31.1.2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder for de tiltag samt arten af supplerende foranstaltninger, som kreditinstitutter og finansieringsinstitutter som minimum skal gennemføre for at begrænse hvidvask af penge og finansiering af terrorisme i visse tredjelande (EUT 2019, L 125 af 14.5.2019, s. 4) (herefter »direktiv (EU) 2015/849«) i den slovenske retsorden.

»(1) Med henblik på at afsløre og forebygge hvidvask af penge og finansiering af terrorisme sikrer de forpligtede enheder i forbindelse med udførelse af deres aktiviteter opfyldelsen af opgaverne i henhold til denne lov og de bestemmelser, der vedtages med hjemmel heri.

(2) De i det foregående stykke omhandlede opgaver inkluderer følgende aktiviteter:

1. udarbejdelse af en vurdering af risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme
2. gennemførelse af politikker, kontroller og procedurer til effektiv minimering og kontrol af risici for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme
3. gennemførelse af kundekendingsprocedurer (herefter »tilsyn med kunden«) i overensstemmelse med de i denne lov fastsatte regler og betingelser
4. indberetning af foreskrevne og anmodede oplysninger samt indgivelse af dokumentationen til [Republikken Sloveniens bureau for forebyggelse af hvidvask af penge] i medfør af denne lov
5. udpegning af en repræsentant (herefter »repræsentanten«) og repræsentantens suppleanter samt etablering af de nødvendige vilkår for disses arbejde
6. implementering af initiativer til at sikre regelmæssig professionel uddannelse af de ansatte og etablering af en regelmæssig intern kontrol med udførelsen af opgaverne i henhold til denne lov
7. udarbejdelse af en liste over indikatorer for at fastlægge kunder og transaktioner, med hensyn til hvilke der er begrundet mistanke om hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme
8. sikring af databeskyttelse og opbevaring af registreringer samt førelse af de i loven foreskrevne registre
9. gennemførelse af politikker og procedurer på koncernniveau samt foranstaltninger for at afsløre og forebygge hvidvask af penge og finansiering af terrorisme inden for egne filialer og majoritetsejede datterselskaber i medlemsstater og tredjelande
10. varetagelse af andre opgaver og forpligtelser i henhold til denne lov og de bestemmelser, der vedtages med hjemmel heri.«

Artikel 18 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme definerer risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme samt risikovurderinger:

»(1) Risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme består i muligheden for, at kunden dels misbruger det finansielle system med henblik på hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, dels direkte eller indirekte gør brug af en forretningsforbindelse, en transaktion, et produkt, en tjenesteydelse eller en leveringskanal, under hensyntagen til den geografiske risikofaktor (land eller geografisk område), med henblik på hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

(2) Den forpligtede enhed vurderer risikoen med hensyn til en given kundegruppe eller -type, et forretningsforhold, en transaktion, et produkt, en tjenesteydelse eller en leveringskanal og tager højde for de geografiske risikofaktorer hvad angår muligt misbrug med henblik på hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

(3) På grundlag af de ifølge det foregående stykke fastlagte risici foretager den forpligtede enhed en risikovurdering med hensyn til sin forretningsaktivitet (risikovurdering for den forpligtede enhed).

(4) Med udgangspunkt i de ifølge denne artikels stk. 2 og 3 fastlagte risici foretager den forpligtede enhed en risikovurdering for at fastlægge den enkelte kundes grad af risiko for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (risikovurdering for kunden).

(5) De forpligtede enheder, der har filialer og majoritetsejede datterselskaber i medlemsstater og tredjelande, udarbejder desuden en risikovurdering på koncernniveau, idet der tages hensyn til de risici, som deres filialer og majoritetsejede datterselskaber i medlemsstater og tredjelande samt koncernen i sin helhed er udsat for (risikovurdering for koncernen).

(6) Risikovurderingen og proceduren til fastlæggelse af risikovurderingen i denne artikels stk. 2-5 afspejler den forpligtede enheds særtræk og forretningsaktivitet.

(7) Den forpligtede enhed foretager risikovurderingen i denne artikels stk. 2-5 i overensstemmelse med de retningslinjer, som det i denne lovs artikel 152, stk. 1, omhandlede kompetente tilsynsorgan har vedtaget under udøvelsen af sine beføjelser, og under hensyntagen til rapporten over konstateringerne i den nationale risikovurdering og den overnationalle risikovurdering.

(8) Den forpligtede enhed dokumenterer de undersøgelser, der fremgår af risikovurderingen i denne artikels stk. 2-5, og ajourfører dem mindst hvert andet år. De dokumenterede undersøgelser stilles til rådighed for de i denne lovs artikel 152, stk. 1, omhandlede kompetente tilsynsorganer efter de sidstnævntes anmodning.

(9) I tilfælde af væsentlige ændringer af sine forretningsprocesser, eksempelvis indførelse af et nyt produkt, en ny forretningspraksis, herunder nye leveringskanaler, indførelse af en ny teknologi for nye eller eksisterende

produkter eller organisatoriske ændringer, foretager den forpligtede enhed en passende vurdering af disse ændrings indvirkning på, hvordan den forpligtede enhed udsættes for risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

(10) Den forpligtede enhed foretager risikovurderingen i det foregående stykke inden iværksættelsen af en ændring som omhandlet i dette stykke og træffer på grundlag af de foretagne konstateringer passende foranstaltninger for at reducere risikoen for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.«

Artikel 21 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsætter foranstaltninger vedrørende tilsyn med kunden:

»(1) Medmindre andet er fastsat i denne lov, omfatter tilsyn med kunden følgende foranstaltninger:

- 1. identifikation af kunden og kontrol af kundens identitet på grundlag af pålidelige, uafhængige og objektive kilder*
- 2. identifikation af kundens reelle ejer [juridisk person]*
- 3. indhentning af oplysninger om forretningsforbindelsens eller transaktionens formål og tilsigtede beskaffenhed samt af andre i denne lov foreskrevne oplysninger*
- 4. regelmæssig og omhyggelig kontrol med kundens forretningsaktiviteter hos den forpligtede enhed.*

(5) Ved fastlæggelsen af omfanget af foranstaltningerne i det foregående stykke tager den forpligtede enhed i det mindste højde for:

- formålet med indgåelsen af forretningsforbindelsen samt dens beskaffenhed*
- omfanget af ressourcerne, formueværdien eller transaktionens størrelse*
- forretningsforbindelsens varighed og forretningsaktivitetens rimelighed i forhold til formålet med indgåelsen af forretningsforbindelsen.«*

Artikel 22 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme bestemmer, at den forpligtede enhed skal foretage tilsynet med kunden på tidspunktet for indgåelsen af forretningsforbindelsen med kunden.

Artikel 29 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsætter reglerne vedrørende identifikation af kunden og kontrol af kundens identitet:

»(1) Når kunden er en fysisk person [...], identificerer den forpligtede enhed kunden, kontrollerer dennes identitet og indhenter oplysningerne i denne lovs artikel 150, stk. 1, nr. 2, ved at gennemgå kundens personlige identifikationsdokument, medens denne er til stede. Såfremt dette dokument ikke

indeholder alle foreskrevne oplysninger, indhentes de manglende oplysninger fra et andet gyldigt officielt dokument eller direkte fra kunden.

(3) Hvis den forpligtede enhed i forbindelse med identifikation af kunden og kontrol af kundens identitet i overensstemmelse med denne artikel nærer tvivl om, at de indhentede oplysninger er korrekte, eller at de fremviste dokumenter og den øvrige kommercielle dokumentation, hvorfra oplysningerne er hentet, er pålidelige, anmoder den forpligtede enhed også kunden om en skriftlig erklæring.«

Artikel 64 i loven om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsætter supplerende foranstaltninger vedrørende uddybet tilsyn med kunden:

»(1) Ud over de i denne lovs artikel 21, stk. 1, omhandlede foranstaltninger omfatter det uddybede tilsyn med kunden de supplerende foranstaltninger, som i henhold til denne lov finder anvendelse:

1. i tilfælde af indgåelse af en aftale om oprettelse af en løbende konto med en bank eller et andet lignende kreditinstitut med hjemsted i et tredjeland

2. i tilfælde af indgåelse af en forretningsforbindelse eller gennemførelse af en transaktion som omhandlet i denne lovs artikel 22, stk. 1, nr. 2 og 3, og artikel 23 med en kunde, som er en politisk eksponeret person som omhandlet i denne lovs artikel 66

3. når de begunstigede i henhold til en livsforsikringspolice eller en livsforsikringspolice knyttet til andele i investeringsfonde og de reelle ejere af en begunstiget er politisk eksponerede personer som omhandlet i denne lovs artikel 68

4. når kunden eller transaktionen har forbindelser med et højrisikotredjeland.

(2) Den forpligtede enhed foretager en nærmere undersøgelse af kunden i de i det foregående stykke nævnte tilfælde, og i det omfang

1. den forpligtede enhed i medfør af denne lovs artikel 19, stk. 2, finder, at kunden, forretningsforbindelsen, transaktionen, produktet, tjenesteydelsen, landet eller det geografiske område medfører en højere risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, eller

2. konstaterer en højere risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme i overensstemmelse med denne lovs artikel 14, stk. 2, nr. 2, og med denne lovs artikel 14, stk. 4.

(3) I forbindelse med identifikation af kunder, forretningsforbindelser, transaktioner, produkter, tjenesteydelser, leveringskanaler, lande eller geografiske områder, med hensyn til hvilke den forpligtede enhed finder, at der

foreligger en højere risiko for hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, tager den forpligtede enhed højde for de af ministeren fastsatte faktorer for højere risiko.

(4) Ved fastlæggelse af foranstaltningerne vedrørende nærmere undersøgelse af kunden tager de forpligtede enheder hensyn til de retningslinjer, som de i denne lovs artikel 152, stk. 1, omhandlede tilsynsorganer har vedtaget angående såvel risikofaktorer som de i disse tilfælde anvendelige foranstaltninger.«

Begrundelse for anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 8 Artikel 16, stk. 1, i direktiv 2014/92/EU bestemmer, at medlemsstaterne skal sikre, at alle kreditinstitutter eller et tilstrækkeligt antal kreditinstitutter tilbyder forbrugerne betalingskonti med basale funktioner med henblik på at garantere adgang hertil for alle forbrugere på deres område, idet der skal tages hensyn til, at medlemsstaterne i henhold til samme artikels stk. 2 skal sikre, at forbrugere, der har lovligt ophold i EU, har ret til at åbne og gøre brug af en betalingskonto med basale funktioner hos kreditinstitutter på deres område. Herved sikres forbrugere retten til en betalingskonto med basale funktioner. Denne ret kan dog begrænses henset til et legitimt mål, dvs. at forhindre misbrug af en sådan konto med henblik på hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, hvorfor medlemsstaterne i medfør af artikel 16, stk. 4, i direktiv 2014/92/EU skal sikre, at banker afslår en ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner, hvis åbning af en sådan konto ville føre til overtrædelse af bestemmelserne om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsat i direktiv (EU) 2015/849.
- 9 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om åbning af en transaktionskonto for en kunde, som er opført på OFAC's liste over begrænsende foranstaltninger, udgør en overtrædelse af bestemmelserne om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsat i direktiv (EU) 2015/849, først og fremmest såfremt denne person aldrig nogen steder er blevet endeligt dømt for den lovovertrædelse, for hvilken personen er blevet opført på denne liste, og hverken den berørte medlemsstat, Unionen eller en international organisation, hvoraf medlemsstaten eller Unionen er medlem, har truffet begrænsende foranstaltninger af nogen art over for denne person. Faktisk har direktiv (EU) 2015/849 til formål at forebygge anvendelse af Unionens finansielle system til hvidvask af penge og finansiering af terrorisme (artikel 1[, stk. 1]), således at medlemsstaterne skal sikre, at hvidvask af penge og finansiering af terrorisme forbydes ([artikel 1, stk. 2]). Direktiv (EU) 2015/849 bestemmer, at banker har pligt til, på tidspunktet for etableringen af en forretningsforbindelse, at iværksætte kontrolforanstaltninger (identifikation af kunder, kontrol af midlernes oprindelse og af oplysninger om de kommercielle transaktioners formål og beskaffenhed), men foreskriver på ingen måde, at der i denne forbindelse tages højde for, om en person er opført på OFAC's liste over begrænsende foranstaltninger. Selv hvis det forhold, at en person er opført på en sådan liste, udgør en særlig omstændighed, som begrunder skærpet tilsyn henset til den højere risiko, står det ikke klart, om åbningen af en

transaktionskonto for denne person skal afslås. Hvis åbning af en betalingskonto med basale funktioner for en sådan person ville føre til overtrædelse af direktiv (EU) 2015/849, ville dette følgelig udgøre en undtagelse fra retten til adgang til en sådan betalingskonto som omhandlet i artikel 16, stk. 4, i direktiv 2014/92/EU. I denne sammenhæng rejses der spørgsmål om, hvorvidt en sådan ordning udgør en krænkelse af retten til uskyldsformodning, som sikres i artikel 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, også i lyset af, at direktiv (EU) 2015/849 som anført i 65. betragtning hertil respekterer retten til uskyldsformodning.

De præjudicielle spørgsmål

- 10 Henset til ovenstående betragtninger forelægger Okrajno sodišče v Mariboru (retten i første instans i Maribor) de følgende præjudicielle spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol:
- 1) Tillader bestemmelsen i artikel 16, stk. 4, i direktiv 2014/92/EU medlemsstaterne at pålægge banker at afslå en forbrugers ansøgning om en betalingskonto med basale funktioner med den begrundelse, at denne forbruger er opført på OFAC's liste – ført af USA's finansministerium, bureauet for tilsyn med udenlandske midler – for så vidt som åbning af en sådan konto ville føre til overtrædelse af bestemmelserne om forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme fastsat i direktiv (EU) 2015/849?
 - 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Foreligger der en undtagelse, hvis denne forbruger aldrig nogen steder i verden er blevet dømt for den lovovertrædelse, for hvilken denne forbruger er blevet opført på den ovennævnte liste, og/eller hvis den berørte medlemsstat, Unionen eller en anden international organisation, hvoraf medlemsstaten eller Unionen er medlem, aldrig har truffet begrænsende foranstaltninger af nogen art over for denne forbruger?
 - 3) Indebærer en bekræftende besvarelse af det første spørgsmål, at den omhandlede ordning ikke er forenelig med artikel 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der fastsætter retten til uskyldsformodning?
 - 4) Indebærer en benægtende besvarelse af det andet spørgsmål, at den omhandlede ordning ikke er forenelig med artikel 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der fastsætter retten til uskyldsformodning?